

Sygn.akt III AUa 621/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2012r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Bożena Szponar - Jarocka (spr.)

Sędziowie: SA Władysława Prusator-Kałużna

SO del. Dorota Zarzecka

Protokolant: Agnieszka Maria Oleńska

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2012 r. w Białymstoku

sprawy z wniosku S. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego

na skutek apelacji wnioskodawczyni S. B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 25 kwietnia 2012 r. sygn. akt IV U 673/12

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 621/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 13 lutego 2012 roku, wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) ponownie ustalił S. B. wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku na kwotę 156.781,35 złotych. Organ rentowy przyjął, że na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymuje się ona okresem składkowym w wymiarze 33 lat, 9 miesięcy oraz 8 dni. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru (WWPW) został ustalony na podstawie wynagrodzenia z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od dnia 1 stycznia 1971 roku do dnia 31 grudnia 1980 roku i wyniósł 85,33 %.

S. B. w odwołaniu od powyższej decyzji domagała się jej zmiany i prawidłowego ustalenia wartości kapitału początkowego. W jej ocenie organ rentowy błędnie przyjął okres składkowy w wysokości 33 lat, 9 miesięcy oraz 8 dni, zamiast 36 lat, 9 miesięcy oraz 8 dni, w konsekwencji czego błędnie wyliczył wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz wartość kapitału początkowego.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu powyższego odwołania, wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2012 roku oddalił odwołanie. Sąd I instancji ustalił, że na podstawie decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. z dnia 22 lutego 2002 roku ustalono S. B. wysokość emerytury w celu

ustalenia wysokości świadczenia przedemerytalnego na dzień 1 stycznia 2002 roku, przyjmując 36 lat oraz 9 miesięcy okresów składkowych. Kolejną decyzją w/w organu rentowego z dnia 13 lipca 2004 roku przyznano odwołującej od dnia 12 lipca 2004 roku prawo do wcześniejszej emerytury. Do ustalenia wysokości świadczenia przyjęto 36 lat, 9 miesięcy oraz 8 dni okresów składkowych oraz 2 lata, 6 miesięcy oraz 11 dni okresów nieskładkowych. Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. z dnia 20 grudnia 2010 roku przyznano S. B. od dnia 1 listopada 2010 roku emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym, powołując się na decyzję w/w organu rentowego z dnia 1 grudnia 2010 roku o ustaleniu kapitału początkowego. Na podstawie decyzji z dnia 1 grudnia 2010 roku ustalono wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku na kwotę 148.304,31 złotych. Do wyliczenia wartości kapitału początkowego przyjęto 33 lata, 9 miesięcy oraz 8 dni okresów składkowych. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru (WWPW) został ustalony na podstawie wynagrodzenia z 20 lat kalendarzowych wybranych z lat 1969-1991 i wyniósł 77,76 %. Aktualnie zaskarżoną decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. z dnia 13 lutego 2012 roku ponownie ustalono S. B. wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku na kwotę 156.781,35 złotych. Przyjęto, że na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymuje się ona okresem składkowym w wymiarze 33 lat, 9 miesięcy oraz 8 dni. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru (WWPW) został ustalony na podstawie wynagrodzenia z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od dnia 1 stycznia 1971 roku do dnia 31 grudnia 1980 roku i wyniósł 85,33 %. Sąd Okręgowy wskazał, że zasady ustalania podstawy wymiaru kapitału początkowego określają przepisy art. 174 ust. 3-7 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.). Zgodnie z nimi podstawa wymiaru kapitału początkowego może być ustalona: 1) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z okresu od dnia 1 stycznia 1980 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku, 2) z 20 lat kalendarzowych dowolnie wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu przypadających przed 1999 rokiem lub 3) z faktycznego okresu podlegania ubezpieczeniu, jeżeli wnioskodawca nie może udowodnić 10 kolejnych lat ubezpieczenia z powodów wymienionych w art. 17 ust. 1 i ust 3 w/w ustawy. Stosownie do art. 15 ust. 1 w/w ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Zgodnie z art. 16 w/w ustawy ubezpieczony może wybrać okres 10 lat kalendarzowych, przy czym muszą to być lata kalendarzowe następujące bezpośrednio po sobie, choćby ubezpieczony w niektórych z tych lat przez okres roku lub w okresie krótszym niż rok nie pozostawał w ubezpieczeniu. Sąd Okręgowy wskazał, iż zawarte w art. 17 ust. 1 i 3 w/w ustawy wyjątki od zasady określonej w art. 15 ust. 1 w/w ustawy dotyczą szczegółowo określonych w tych przepisach kategorii osób, którym nie można ustalić podstawy wymiaru świadczenia w myśl art. 15 ust. 1 w/w ustawy. Osobom tym do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się podstawę wymiaru składek za okres faktycznego podlegania ubezpieczeniu. Sąd I instancji stwierdził, iż wyjątki określone w art. 17 ust. 1 i 3 w/w ustawy nie znajdują zastosowania do odwołującej, bowiem posiada ona (określony w art. 15 ust. 1 w/w ustawy) okres 10 kolejnych lat kalendarzowych wymaganych do wyliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego. Sąd I instancji wskazał, że nie ulega wątpliwości, iż odwołująca legitymuje się stażem ubezpieczeniowym wynoszącym łącznie 39 lat, 3 miesiące oraz 19 dni, w tym 36 lat, 9 miesięcy oraz 8 dni okresów składkowych oraz 2 lata, 6 miesięcy oraz 11 dni okresów nieskładkowych. S. B. udowodniła powyższy staż ubezpieczeniowy na datę wydania przez organ rentowy decyzji przyznającej prawo do wcześniejszej emerytury, tj. na dzień 13 lipca 2004 roku, który to został uwzględniony przy ustalaniu wysokości tego świadczenia. Przy ustalaniu wartości kapitału początkowego uwzględnieniu podlega natomiast staż pracy udokumentowany do dnia 31 grudnia 1998 roku. Stąd zarówno w decyzji o ustaleniu kapitału początkowego z dnia 1 grudnia 2010 roku oraz w aktualnie zaskarżonej decyzji o ponownym ustaleniu kapitału początkowego z dnia 13 lutego 2012 roku uwzględniono staż pracy na dzień 31 grudnia 1998 roku, tj. 33 lata, 9 miesięcy oraz 8 dni okresów składkowych. Stąd wymiar okresów składkowych uwzględnionych w decyzji o ustaleniu kapitału początkowego oraz ich wymiar uwzględniony zarówno w decyzji z dnia z dnia 22 lutego 2002 roku ustalającej wysokość emerytury w celu ustalenia wysokości świadczenia przedemerytalnego oraz w decyzji z dnia 13 lipca 2004 roku przyznającej prawo do wcześniejszej emerytury jest różny. Różnica ta wynika z długości stażu pracy po dniu 31 grudnia 1998 roku. Nadto Sąd Okręgowy wskazał, że chociaż obie decyzje o ustaleniu kapitału początkowego (z dnia 1 grudnia 2010 roku oraz z dnia 13 lutego 2012 roku) zostały wydane przy uwzględnieniu takiego samego okresu składkowego, to do wyliczenia kapitału początkowego na podstawie aktualnie zaskarżonej decyzji z dnia 13 lutego 2012

roku przyjęto wyższy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, tj. wyliczony z kolejnych 10 lat kalendarzowych, tj. z lat 1971 – 1980, który wyniósł 85,33 %, w stosunku do wskaźnika zastosowanego w decyzji z dnia 1 grudnia 2010 roku wyliczonego z 20 lat kalendarzowych wybranych z lat 1969-1991, który wyniósł 77,76 %. Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy jak w sentencji wyroku orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

S. B. zaskarżyła powyższy wyrok w całości, powtarzając argumentację zawartą w odwołaniu od decyzji organu rentowego z dnia 13 lutego 2012 roku. Zdaniem skarżącej do ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego winien zostać przyjęty okres składkowy wymiarze 36 lat, 9 miesięcy oraz 8 dni (zamiast 33 lat, 9 miesięcy oraz 8 dni), co w konsekwencji spowodowałoby prawidłowe wyliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz wartości kapitału początkowego.

Wskazując na powyższe domagała się zmiany zaskarżonego wyroku i prawidłowego ustalenia wartości kapitału początkowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i prawnych oraz przez ich przyzmat prawidłowo skontrolował decyzję organu rentowego z dnia 13 lutego 2012 roku w przedmiocie ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego według przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Okolicznością bezsporną było, iż na datę orzekania przez Sąd I instancji (a także już na datę wydania przez organ rentowy decyzji przyznającej prawo do wcześniejszej emerytury, tj. na datę 13 lipca 2004 roku) S. B. legitymuje się stażem ubezpieczeniowym w wymiarze 39 lat, 3 miesięcy oraz 19 dni, w tym 36 lat, 9 miesięcy oraz 8 dni okresów składkowych oraz 2 lat, 6 miesięcy oraz 11 dni okresów nieskładkowych.

Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku prawidłowo wskazał, że stosownie do treści art. 174 w/w ustawy przy ustalaniu wartości kapitału początkowego podlega uwzględnieniu wyłącznie staż pracy udokumentowany do dnia 31 grudnia 1998 roku. Na tę datę odwołująca legitymuje się okresem składkowym wynoszącym 33 lat, 9 miesięcy oraz 8 dni. Podkreślenia wymaga, iż S. B. nie kwestionowała powyższej okoliczności. Na rozprawie apelacyjnej w dniu 14 listopada 2012 roku wyjaśniła, że, wyliczając staż pracy wskazywany w odwołaniu od zaskarżonej decyzji oraz na etapie postępowania sądowego, brała pod uwagę przebieg całego swego zatrudnienia do 2001 roku, nie zaś do dnia 31 grudnia 1998 roku. Okoliczność, że ogólny staż pracy jest wyższy od stażu pracy udowodnionego na datę 31 grudnia 1998 roku nie oznacza, iż może być on przyjęty do ustalenia wartości kapitału początkowego, ponieważ nie pozwalają na to obowiązujące przepisy prawa. Nadto wskazać należy, że zasada uwzględniania przy ustalaniu wysokości kapitału początkowego stażu ubezpieczeniowego na dzień 31 grudnia 1998 roku znajduje zastosowanie zarówno przy ustalaniu wartości kapitału po raz pierwszy, jak też przy ponownym ustaleniu tej wysokości.

Wskazać również należy, że jedną z możliwości ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego wskazaną w art. 174 ust. 3 w/w ustawy - w brzmieniu obowiązującym od dnia 23 września 2011 roku nadanym ustawą z dnia 28 lipca 2011 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2011 roku, Nr 187, poz. 1112) - jest ustalenie jej na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18 w/w ustawy, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

W tym miejscu należy wskazać, iż Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku stwierdził, że kolejne 10 lat kalendarzowych winno przypadać od dnia 1 stycznia 1980 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku – zgodnie z brzmieniem art. 174 ust. 3 w/w ustawy obowiązującym przed dniem 23 września 2011 roku.

Jak wyżej wskazano, w stanie prawnym obowiązującym na datę wydania zaskarżonej decyzji organu rentowego kolejne 10 lat kalendarzowych winno przypadać przed dniem 1 stycznia 1999 roku (nie musi zaś przypadać

najwcześniej od dnia 1 stycznia 1980 roku). Powyższe niedopatrzenie pozostaje bez znaczenia dla prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego.

Z uwagi właśnie na powyższą zmianę przepisu art. 174 ust. 3 w/w ustawy zaskarżoną aktualnie decyzją organu rentowego z dnia 13 lutego 2012 roku na wniosek odwołującej z 18 stycznia 2012 roku ponownie ustalono S. B. wartość kapitału początkowego, uwzględniając wynagrodzenie z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. lat 1971 – 1980. Wynagrodzenie z powyższych lat nie mogło być przyjęte do ustalenia wartości kapitału początkowego w okresie przed dniem 23 września 2011 roku, kiedy obowiązywał art. 174 ust. 3 w/w ustawy, stanowiący, iż okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu od dnia 1 stycznia 1980 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku. Przyjęcie tego wynagrodzenia spowodowało wyliczenie wskaźnika wysokości podstawy oraz wartości kapitału początkowego korzystniejszych od tych, jakie ustalono na podstawie decyzji organu rentowego z dnia z dnia 1 grudnia 2010 roku (gdzie uwzględniono wynagrodzenie z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, tj. z lat 1969-1991).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

A.K.